

Januar

DOGAĐAJI OPŠTEG KARAKTERA

1. januar — U Cikagu, « klubu jugoslovenskih iseljenika, održana priredba posvećena borcima za nacionalno oslobođenje Jugoslavije — partizanima. Pored mnogobrojnih zvanica, prisustvovali su književnik Luj Adamić, uinetnik Ztako Balokovic, umetnica Zinka Kune i politički radnik Sava Kosanović.
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito, u ime VS uputio novogodišnju poruku boratkom i rukovodećem sastavu, u kojoj ih je pozvao da još energičnije i upornije nastave borbu i nanose silnije udarce okupatorima i njihovim domaćim slugama.
2. januar — Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao naredbu kojoin se, na osnovu rešenja VS, siromašnom stanovništvu Kozare dodeljuje novčana pomoć u iznosu od milion kuna.
3. januar — U Vrhovnoj komandi italijanske vojske u Rimu otpočeo dvodnevni sastanak nemačkog komandanta Jugoistoka i načelnika generalštaba italijanske vojske na kome je izrađen plan za izvođenje operacija »Vajs«: pripreme, angažovanje snaga po etapama, postupak sa stanovništvom, sadejstvo u operaciji. (To je plan za tzv. četvrtu neprijateljsku ofanzivu.)
- VŠ NOV i POJ izdao uputstvo o organizaciji vojnotehničke službe i o snabdevanju jedinica ubojnom opremom.
5. januar — Otpočelo povlačenje nemačkih snaga s Kavkaza.
- Januar p. p. — Delegat CK KPJ i VS NOV i POJ Svetozar Vukmanović Tempo, na putu za Makedoniju, stigao u Beograd i preticao PK KPJ i GS NOV i PO za Srbiju direktivu Vrhovnog štaba da se što snažnijom aktivnošću NOP odreda protiv okupatora i kvislinških snaga stvore uslovi za širu mobilizaciju naroda i formiranje brigada NOVJ.
6. januar — Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao naredbu o formiranju komisije za pregled bolnica i oporavišta NOV i POJ u Bosni, u Lici i na Kordunu, čiji je zadatak da ispita sanitetske, prehrambene, higijenske i druge prilike, dostavi izveštaj i predloži eventualne mere za otklanjanje nedostataka.
- VS NOV i POJ naredio Stabu 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ da uredno vodi liste i knjige gubitaka
- Pri Vrhovnom štabu NOV i POJ, u Bosanskoj krajini, na inicijativu pojedinih bivših vazduhoplovaca, organizovan Odsek za vazduhoplovstvo. (Prestao da funkcioniše kad je počela tzv. četvrta neprijateljska ofanziva.)
7. januar — U s. Pravoslavnoj Jasenici (kod Bos. Krupe) vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izvršio smotru jedinica 4. udarne divizije NOVJ i održao govor borcima i narodu Podgrmeča.
8. januar — Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao naređenje svim štabovima: borbena dejstva izvoditi pod najnepovoljnijim uslovlma za neprijatelja i čuvati živu silu kao najveću dragocenost.
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao naredbu o ishrani i snabdevanju jedinica NOV i POJ kao i ljudstva u vojnim radionicama i na vojnim radovima, o stvaranju materijalnih rezervi i o evidenciji materijalno-tehničke opreme.
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao naredbu o izmenama i dopunama naredbe VŠ o ustrojstvu i zadacima vojnih vlasti u pozadini.
- iz Beograda, na putu za Makedoniju, delegat VŠ NOV i POJ i CK KPJ Svetozar Vukmanović Tempo, poslao CK KPJ izveštaj o vojno-političkoj situaciji u Srbiji.

- u. januar*
- U Zagrebu nemački vrhovni komandant Jugoistoka i komandant italijanske 2. armije održali sastanak na kome su utvrdili detalje prve faze tzv. četvrte neprijateljske ofanzive (Vajs-)), kojom je bilo predviđeno uništenje snaga NOV i POJ na prostoru omeđenoj linijom Karlovac, Ogulin, Gospić, Knin, Ključ, San. Most. Kostajnica i Glina, s tim da se odvođenjem muškog stanovništva (od 15 godina naviše) u koncentracione logore i na prinudan rad u Nemačku stvore uslovi za uspostavljanje i konsolidovanje ustaške vlasti. Predviđeno je da u operaciji učestvuju: nemačke divizije 714, 717, 718, 369, 7. SS »Princ Eugen« i, delom, 187. rezervnu, italijanska divizija »Lombardija«, »fte« i »Sasari«, tri domobranske brigade, ustaške i četničke snage i oko 12 eskadrila aviona.
  - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao naredbu o ustj-ojstvu mobilizacijskiiii spiskova vojnih obveznika od navršenih 18 do navršenih 45 godina.
- 11. januar*
- U Londonu ministar inostranih poslova V. Britanije Antom idn i predsednik izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije vodili razgovore o međunarodnom položaju četniku. idn je zaluevao da cernici obustave borbu protiv partizana i sa njima postignu primirje, te otpočnu borbu protiv okupatora. Ukoliko posle toga — naglasio je on — svi narodi Jugoslavije ne prmvate četnike, ovi ireba da se zadrže samo u Srbiji i izbeguu borbe protiv nadmoćnih snaga NOV i POJ; držeci Srbiju om ce postati važan laKtor, sto ce primorati rukovodstvo partizana da vrsi usiupKe i da se sa Dražom iivinauovicem sporazume. Zaključeno je ũa saveznici pruže veću materijalnu ponioć Draži ivahaŕovicu, a ela izbeglička vlada uspostavi sto povoljnije odnose sa vladom fc>SSK-a.
  - izbeglička vlada Kraljevine Jugoslavije uputila vladi V. Britanije protestnu notu sa zahtevom da se oOusiave napisi u sLampi i raOio-emisije o saradnji četnika sa okupatorom.
- 12. januar*
- Komandant nemačkih trupa u Hrvatskoj general Liters izdao zapovest za početak prve faze (*Vajs-1-0 tzv. četvrte neprijateljske ofanzive. Predviđeno je da se slobodna teritorija okižu i pocepa na uva dela, te spreći probijanje snaga NOV i POJ ka jugu i jugozapadu, a polom ove snage, sa Vd NOV i POJ, na toj prostoru unište. U lom cilju je naređeno da nemačka 7. SS divizija »Princ Eugen« sa prostorijske Karlovac, Petrinja, Glina prodire duž komunikacije Karlovac — Slunj — Bihać — Boo. Petrovac, da nemačka 717. divizija (ojačana domobranskom 2. brdskom brigadom i 202. tenkovskim bataljonom) iz rejona San. Most — s. Velagići nastupa pravcem s. Velagići — Bos. Petrovac — Bihać i kod s. Vrtoća se spoji s nemačkom 7 SS divizijom »Princ Eugen«; da nemačka 369. legionarska divizija (ojačana pukom nemačke 187. rezervne pesadijske divizije i domobranskom 3. brdskom brigadom) s linije Glina — Kostajnica nastupa ka komunikaciji Slunj — Bihać i sistematski (5 km na dan) »pročešljava« teren, naročito pl. Samaricu.
  - Načelnik italijanskog generalštaba odobrio italijanskoj 2. armiji upotrebu četničkih jedinica u predstojećoj ofanztvi.
  - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito naredio 6. istočnobosanskoj NOU brigadi da preduzme ofanzivna đejstva na neprijateljska uporišta u istočnoj Bosni i da pristupi mobilizaciji ljudstva i formiranju novih jedinica. On je pri tom ukizao na važnost intenzivnijeg političkog rada u masama.
  - Delegat VŠ NOV i POJ i CK KPJ Edvard Kardelj uputio generalnom sekretaru KPJ Josipu Brozu Titu izveštaj o vojno-političkoj situaciji u Sloveniji za vreme višemesečnih operacija neprijateljskih snaga.
- 13. januar*
- VŠ NOV i POJ naredio GŠ NOV i PO za Hrvatsku da uspostavi vezu sa grupom domobranskih oficira koji su izrazili želju da pristupe NOP-u.
- 14. januar*
- U Kazabianki otpočela vlašednevna konferencija predsednika SAD Franklina Ruzvelta i predsednika vlade V. Britanije Vinstona Cerčila, na kojoj je, pored ostalog odlučeno da se preduzmu pomorskodesantne operacije na Siciliji, Sardiniji i još nekim sredozemnim ostrvima. Konferencija je završena 26. januara.
  - U San Pedru održan prošireni sastanak Glavnog odbora Hrvatske bratske zajednice (HBZ). na kome je donesena odluka da se pruži puna podrška narodima Jugoslavije i njihovom Antifašističkom veću (AVNOJ-u).
  - VS NOV i POJ izdao uputstvo komandama vojnih područja: da na oslobođenoj teritoriji organizuju pasivnu i aktivnu protivavionsku i protivhemijsku odbranu radi zaštite stanovništva od neprijateljskih vazdušnih napada.
  - CK SKOJ-a izdao uputstvo o organfzaonoj strukturi i osnovnim zadacima SKOJ-a u jedinicama NOV i POJ.

15. januar — AVNOJ raspisan desetogodišnji narodni zajam u visini od 500,000.000 dinara (odnosno kuna), sa godišnjom kamatom od 3%/c. Zajam je namenjen potrebama Narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Jugoslavije, kao i onih sela koja su uništili okupatori, ustaše i četnici. U februaru je Izvršni odbor AVNOJ-a uputio apel narodima Jugoslavije da upisuju zajam. (Tokom 1943. godine emitovane su četiri transe ovog zajma, dve u Hrvatskoj i po jedna u Sloveniji i u Bosni i Hercegovini.)
- Sekretar CK SKOJ-a Ivo Lola Ribar i član CK SKOJ-a Rato Dugonjić krenuli iz s. Driniča (kod Bos. Petrovca) u Sloveniju radi upoznavanja s tamošnjom vojnom i političkom situacijom i radi pomoći u radu sa omladinom.
- U Bihaću održana I konferencija predstavnika SNO odbora i komandi vojnih područja sa oslobođene teritorije, sazvana na inicijativu Upravnog odseka Izvršnog odbora AVNOJ-a i Odseka VS za vojne vlasti u pozadini. Na toj konferenciji, kojoj je prisustvovalo 10 delegata iz 30 NO odbora i iz 12 komandi područja¹, pretresana su sva pitanja u vezi sa organizacijom i učvršćenjem narodne vlasti i sa razgraničenjem nadležnosti NO odbora i vojnopozadinskih organa.
16. januar — Generalni sekretar KPJ Josip Broz TiLo uputio direktivno pismo Pokrajinskom komitetu KPJ za Srbiju: treba razviti što širu političku aktivnost protiv četnika i protiv izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije u Londonu, pojačati vojnu aktivnost, jačati postojeće, obnoviti stare i formirati nove partijske organizacije, dosledno sprovesti partijsku liniju i umnožiti članke iz »Proleter« br. 10, da bi ih sve partijske organizacije proučile. U pismu su data i uputstva u pogledu nekih kadrovskih pitanja PK KPJ i GS NOV i PO za Srbiju.
- Generalni sekretar KPJ Josip Broz Tito uputio pismo Pokrajinskom komitetu KPJ za Vojvodinu, Pokrajinskom povereništvu KPJ za Banat i Okružnom komitetu KPJ za Srem, u kome nalaže da se reorganizuju PK, da se veća pažnja posveti uvlačenju hrvatskog življa u NOB, da se čuvaju kadrovi i da se u Banatu organizuju partijski kursevi.
- CK KPJ uputio Pokrajinskom komitetu KPJ za Makedoniju pismo u kome kritikuje slabosti i greške partijske organizacije Makedonije i ukazuje na mere koje treba preduzeti radi jačanja partijske organizacije na terenu i u vojsci, organa narodne vlasti i drugih masovnih političkih organizacija.
17. januar — Otpočela ofanziva Crvene armije u pravcu Rostova,
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito propisao uputstvo za zaštitu od bojnih otrova, koje je dostavljeno višim štabovima NOVJ sa zadatkom da se sa celokupnim vojnim sastavom organizuje obuka u zaštiti od bojnih otrova.
18. januar — Zamenik načelnika VS NOV i POJ obavestio Vrhovnog komandanta da vojnotehnička radionica VS proizvodi 1000 ručnih bombi nedeljno i predložio da se nastavi izdavanje »Vojno-političkog pregledat.
- Zamenik načelnika VS NOV i POJ izvestio Vrhovnog komandanta o koncentraciji jakih neprijateljskih snaga u zoni dejstva 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ i o njihovim pripremama za ofanzivne operacije iz Sari. Mosta, Ljubije, Ključa i Bos Novog na slobodnu teritoriju u Bos. krajini.
19. januar — Zamenik načelnika VS NOV i POJ izvestio Vrhovni komandanta o koncentraciji jakih neprijateljskih snaga oko Karlovca i Gračaca i o njihovim pripremama za preduzimanje ofanzivnih operacija na slobodnu teritoriju Banije, Korduna i Like.
20. januar — Otpočela tzv. četvrta neprijateljska ofanziva protiv glavnih snaga NOV i POJ i »Titove države« u zapadnom delu Jugoslavije, s ciljem: uništenje NOVJ i gušenje narodnog ustanka. Neprijatelj je angažovao 5 nemačkih i 3 italijanske divizije i jake ustaške, domobranske i četničke snage. Predviđeno je da se izvedu tri operacije: »Vajs-1« na prostoru između Karlovca, Ogulina. Knina, Bos. Petrovca, Prijedora i Gline; »Vajs-2« između Drvara, Livna, Jajca i Ključa; »Vajs-3« na preostalom delu teritorije do zapadne granice Crne Gore.
21. januar — U Londonu predsednik vlade V. Britanije i predsednik izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije održali sastanak rta kojem su resili kako dostavljati materijalnu pomoć Draži Mibailovlću. Pukovniku Beliju, kasnijem šefu britanske vojne misije pri četničkoj Vrhovnoj komandi, naređeno je da lično utvrdi listu potreba četnika.
- VS NOV i POJ izdao naređenje komandama vojnih područja: u slučaju neprijateljske ofanzive preduzeti mere budnosti u pozadini i strogu pripravnost, održavati red i bezbednost na oslobođenoj teritoriji i uspostavili najtešnju saradnju sa operativnim jedinicama NOV i POJ.

¹ U drugoj Knjtz Istorjskog arhiva CK KPJ (tom 1, str. 389) stoji: 16 komandi područja.

Borbu« je objavila notu VS NOV i POJ i Izvršnog odbora AVNOJ-a upućenu vladama SAD, SSSR-a i V. Britanije, kojom se protestuje što saveznici pružaju gostoprimstvo vladi čiji ministar Draža Mihailović saraduje s nemačkim i italijanskim okupatorom i ustaško-đomobranskim snagama i vodi borbu protiv NOV i POJ. Notom se traži da pomenute savezničke vlade upute svoje misije u Jugoslaviju kako bi se uverili u tačnost ovih tvrdnji VS NOV i POJ i AVNOJ-a. Ona je istovremeno radio-depešom saopštena Kominterni.

Generalni sekretar KPJ Josip Broz Tito uputio depešu Kominterni, pitajući zašto se u emisijama radio-stanice »Slobodna Jugoslavija* ne govori o velikoj neprijateljskoj ofanzivi protiv snaga NOV i POJ.

VŠ NOV i POJ naredio 3. udarnoj diviziji NOVJ da po mogućstvu zauzme Bugojno i G. Vakuf, da bi sprečila neprijateljski prodor ka Livnu, koje je bilo izuzetno važno zbog evakuacije ranjenika.

Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito doneo definitivnu odluku o realizaciji operativno-strategijskog plana za protivofanzivu NOVJ radi razbijanja tzv. četvrte neprijateljske ofanzive. Prema toj odluci trebalo je obrazovati tri jake operativne grupacije. Prva grupacija, koju su sačinjavale 1. i 2. proleterska udarna, 3. udarna i 7. divizija NOVJ, treba da bude nosilac protivofanzive prema jugoistoku, na opštem pravcu Prozor — dolina r. Rame — Neretve — Hercegovina. U prvoj fazi protivofanzive (do r. Neretve) učestvovala bi i dalmatinske brigade (9. divizija NOVJ, koja je bila u formiranju) i 9. krajiška NOV brigada. Druga operativna grupa (1. bosanski udarni korpus NOVJ) treba da uporno brani slobodnu teritoriju Bosanske krajine, povlačeći se postepeno pred neprijateljem kako bi ga što duže zadržala i time Glavnoj operativnoj grupi stvorila potrebno vreme i prostor za uspešan razvoj ofanzive i za prelaz preko r. Neretve. Treća operativna grupa (1. hrvatski korpus NOVJ i Primorsko-goranska grupa brigada) treba takođe da uporno brani slobodnu teritoriju Like (koordinirajući svoja dejstva sa dejstvima 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ), a glavni joj je zadatak bio na tome prostoru da vezuje jake italijansko-četničke snage i da ne dozvoli da se italijanske jedinice pregrupišu i upute u pravcu Glavne operativne grupe.

Vođa Trećeg Rajha Adolf Hitler izdao dekret o totalnoj mobilizaciji, koja je obuhvatila muškarce od 16. do 65. a žene od 17. do 45. godine.

VS NOV i POJ izdao direktivu Glavnom štabu NOV i POJ za Hrvatsku: u daljim borbama sačuvati živu silu i njen organski sastav; naročitu pažnju posvetiti ranjenicima, koji ne smeju pasti neprijatelju u ruke; nastojati da se održi slobodna teritorija oko D. Lapca i pl. Plješevice; odmoriti, popuniti i reorganizovati jedinice, kako bi bile spremne da povrate veći deo teritorije koja je izgubljena u poslednjoj ofanzivi.

U s. Drinlću (kod Bos. Petrovca), usled tzv. četvrte neprijateljske ofanzive, prestala da radi štamparija VS NOV i POJ. (Za vreme petomesečnog rada štamparija je izdala 18 brojeva »Borbe«, dva Biltena Vrhovnog štaba«, dva broja Vojno-političkog pregleda«, dva broja »Omladinske borbe«, jedan broj »Zone danas«, jedan broj Krajiškog partizana«, »Osnove lenjinizma« u 2.200 primeraka, jedan broj »Proleter« i dr. Ukupno je odštampano 68 publikacija u 181 147 primeraka i 2.001.368 stranica.)—

Nemačke snage, nastupajući ka pl. Grmeču sa severozapada, severa i istoka, još nisu uspele da okruže slobodnu teritoriju i preseku je na dva dela, već su i dalje samo potiskivale jedinice NOV i POJ. Rastojanje između nemačke 7. SS divizije »Princ Eugens« čiji je prodor zadržavala 7. divizija NOVJ, i nemačke 717. pešadijske divizije, koju je uspešno zadržavala 5. udarna divizija NOVJ, iznosilo je oko 70 km. Time su bili stvoreni i prostor i vreme za evakuaciju ranjenika, bolesnika, izbeglica, ustanova i materijala za slobodne teritorije u pravcu juga.

VS NOV i POJ depešom zatražio od Kominterne da se NOV i POJ pruži pomoć u opremi, oružju i lekovima.

Američki časopis »Njujork tajnu« otpočeo da objavljuje seriju članaka o saradnji četnika i italijanskog okupatora.

U Cirihi (u Svajcarskoj) napredna grupa jugoslovenskih građana formirala Narodno-oslobodilački odbor sa zadatkom da popularise liniju NOV-a i da prihvata i pomaže naše građane koji su bežali iz italijanskih i nemačkih zarobljeničkih i koncentracijskih logora.

Vlada V. Britanije zabranila da se u štampi i na radiju upotrebljavaju nazivi partizan- i »četnik«, već samo naziv jugoslovenski patrioti«.

- Londonski list «Observer» objavio napis u kome se ističe da Draža Mihailović nije isključivi nosilac borbe protiv okupatora i da snažne udarne grupe partizana nanose okupatorima osetne gubitke.
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito napisao članak «Uloga Bosanske krajine u narodnooslobodilačkoj borbi».
- Sanitetski odsek VS NOV i POJ izdao jedinicama NOV i POJ uputstvo o merama za sprečavanje pegavog i trbušnog tifusa.
- VS NOV i POJ uputio poziv nasilno mobilisanim, zavedenim i prevarenim četnicima da se ne bore na strani okupatora, već da prelaze na stranu NOV i POJ i stupaju u borbu protiv okupatora i domaćih izdajnika.

BOSNA I HERCEGOVINA

1. januar
- Kod s. Brišnika (blizu Duvna) delovi 4. proleterske (crnogorske) udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ odbili napad deset ustaško-domobrantskih četa. razbili ih i odbacili u Posušje i Imotski. Neprijatelj je imao 20 mrtvih, veći broj ranjenih i 28 zarobljenih. Brigada je imala 5 mrtvih i 8 ranjenih. Zaplenila je 1 kamion i 45 pušaka.
  - Domobrantsko uporište u s. Busovači (kod Travnika) posle osmočasovne borbe zauzela 1. dalmatinska udarna brigada 3. udarne divizije NOVJ i porušila put Sarajevo — Travnik.
2. januar
- Teslić zauzeli 3. krajiška udarna i tri bataljona 1. proleterske udarne brigade J. proleterske udarne divizije NOVJ posle trinaestčasovne borbe protiv domobrantskog 4. pešadijskog puka. zarobivši 1.200 domobrantsa i 38 oficira i zaplenivši: 4 haubice, 19 topova, 12 minobacača i 500 mina, 12 mitraljeza, 102 p. mitraljeza, 70 automata, nekoliko hiljada granata, oko 1.500 pušaka, 2 vagona pušanih metaka, svu komoru s kolima i oko 15 vagona životnih namirnica, veliku količinu sanitetskog materijala, 8 lokomotiva, 40 vagona i drugu opremu. Jedinice NOVJ su imale 1 mrtvog i 10 ranjenih.
  - Na prostoriji s. Lišnja — s. Dubrava — s. Crni Vrh — s. Devetina nemačke jedinice, ustaše i četnici iz Banje Luke i Prnjavora napali delove 1. proleterske udarne i 3. proleterske (sandžačke) udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ. Posle četvorodnevnih borbi, u kojima je imao 11 mrtvih i 27 ranjenih, neprijatelj je obustavio napad i povukao se u polazne garnizone, pošto je opljačkao i opustošio više sela.
4. januar
- Kod s. Sehovaca (blizu San. Mosta) delovi domobrantske Banjalučke brigade i nemačke jedinice napali 1. krajišku udarnu brigadu 5. udarne divizije NOVJ. Posle četvorčasovne borbe neprijatelj je odbačen u polazni garnizon uz gubitke od 3 mrtva i 2 ranjena, dok je 1. krajiška NOU brigada imala 3 mrtva i 4 ranjena.
5. januar
- Po naređenju VŠ NOV i POJ rasformiran Stab operativnog sektora Jajce — Mrkonjić-Grad a položaje preuzela 7. krajiška udarna brigada 5. udarne divizije NOVJ.
  - U s. D. Tiškovcu (kod Bos. Grahova), po naređenju Komande sektora Bos. Grahovo, formiran Drvarski područni partizanski bataljon od partizana iz s. Tiškovca i Komande mesta Bos. Grahovo.
6. januar
- Delovi nemačke 718. i domobrantske 3. divizije i četnici, uz podršku artiljerije, avijacije i tenkova, nastupajući iz Tešnja, Maglaja i Doboja. posle trodnevnih borbi potisli 1. proletersku udarnu diviziju NOV i zauzeli Teslić.
  - U s. Bjelojevićima (kod Stoca), odlukom Oblasnog komiteta KPJ za Hercegovinu, od ilegalaca stolačkog, neveslnjskog, ljubinjskog, čapljinjskog i mostarskog sreza formiran samostalni partizanski bataljon »Iskra«.
- 7/8. januar
- Između Travnika i s. Turbeta delovi 10. hercegovačke udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ porušili most i oštetili prugu na tri mesta.
8. januar
- Kod s. Vučljaka (blizu Bijeljine) delovi Majevičkog NOP odreda napali iz zasede delove domobrantskog 6. pešadijskog puka i naneli im gubitke od 2 mrtva, 6 ranjenih i 6 zarobljenih.
9. januar
- U s. Zljebovima (kod Han-Pijeska) 3. bataljon 6. istočnobosanske NOU brigade napao ustaše i žandarme, koji su se povukli u Sokolac. Zapaljena je žand. stanica i ubijeno 6 žandarma.

1943. januar

BOSNA I HERCEGOVINA

januar 1943.

10. januar U s. Omarskoj (kod Prijedora) dolovi 1. krajiške NOU brigade napali delove domobranskog dobrovoljačkog bataljona iz Banje Luke, ali se, posle četvoročasovne borbe, povukli zbog jakog otpora. Pruga između s. Ivanjske i s. Omarske je porušena. Neprijatelj je imao 2 mrtva i 3 ranjena, a dolovi 1. krajiške NOU brigade 15 ranjenih.
13. januar Četnička uporišta u s. Podborogovu, s. Pantelićima, s. Sajtovićima i s. Ralcinu Brdu (kod Zvornika) zauzele jedinice Majevičkog i tri bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske.
- 12/13. januar — U s. Dragotinji i s. Brežičanima (kod Prijedora) jedinice 2. krajiške NOU brigade napale neprijateljske posade, ali je napad obustavljen zbog jakog otpora i zbog dolaska oklopnog voza. Pruga Prijedor — Bos Novi je porušena u dužini od 3 km. a neprijatelju su naneti gubici od 10 mrtvih.
13. januar Kod s. Magaljdola (blizu Jajca) nemačke i domobranske snage (jačine oko 330 vojnika) napale 1. bataljon 4. krajiške NOU brigade. Poste sedmočasovne borbo neprijatelj je razbijen i prinuđen na povlačenje u polazni garnizon.
- U s. Knežici (kod Prijedora) jedinice 3. krajiške (kozarske) NOU brigade napale žandarmerijsku i nemačku posadu. Sutradan, posle desetočasovne borbe, one su se povukle, pretrpevši gubitke od 2 mrtva i 6 ranjenih. Neprijatelj je imao 5 mrtvih i ranjenih žandarma.
- Kod Martin brda (blizu Prijedora) jedinice 2. krajiške udarne brigade 4. udarno divizije NOVJ odbile napad 2. bataljona domobranskog 5. pešadijskog puka i jedne nemačke čete iz Prijedora i prinudile ih na povlačenje u polazni garnizon. Neprijatelj je imao 4 mrtva i 12 ranjenih, a 2. krajiška udarna brigada 10 mrtvih i ranjenih.
14. januar Sela: Mehovce, Popovac, Lipovac, Crni Vrh, Junge, Strbe, Opsječko i Kneževiče (kod Banje Luke) očistila od četnika 3. proleterska (sandžačka) udarna brigada 1. proleterske udarne divizije.
- U rejonu s. Devetin:, s. Jošavka i s. Branešci (kod Banje Luke) delovi 1. proleterske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ napali nemačke i četničke snage (oko 600 nemačkih vojnika i četnika). U borbama do 15. januara oni su zauzeli ta mesta, razbivši neprijateljske snage i prinudivši ih na povlačenje u pravcu s. Klačnca i s. Celinca. Neprijatelj je imao 14 mrtvih, više ranjenih i 8 zarobljenih vojnika.
- 14 15. januar — Jedinice 3. krajiške udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ napale Teslić, a delovi 1. proleterske NOLt brigade napali Tešanj i s. Jelah. Sutradan su zauzeti Tešanj i s. Jelah, ali napad na Teslić nije uspeo zbog jakog otpora i zbog dolaska dva oklopna voza iz Doboja. Jedinice 1. proleterske udarne divizije NOVJ su imale 8 mrtvih i 24 ranjena. Zarobilo su 150 domobrana, 1 podoficira i 3 oficira, a zaplenile 10 p. mitraljeza, 1 minobacač sa 42 mine, 60 pušaka, 4 automata i drugu ratnu opremu.
15. januar — Na pruži Doboje — Zepče jedinice 3. udarne divizije NOVJ napale neprijateljska uporišta i do 17. januara zauzele Novi Seher i Zepče, na više mesta porušile prugu i put prema Tešnju i onemogućile . nobračaj 4 dana. Zarobile su 200 ustaša i domobrana. zaplenile 150 pušaka, 100.000 metaka, oklopni voz i 60 vagona, a u Zepču zapalile žel. i žand. stanicu i ostale grade nadleštava, kao i 2 železnička i 1 domobransko skladište.
16. januar — Prnjavor i s. Glogovac zauzeli 2. i 5. bataljon 1. proleterske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ, zarobivši u Prnjavoru bataljon domobrana iz sastava 5. pešadijskog puka, zaplenivši 300 pušaka. 3 mitraljeza, 20 p. mitraljeza. 2 minobacača, 2 kamiona i 1 autobus.
- 16/17. januar — U s. Capardima (kod Zvornika) jedinice 6 istočnobosanske NOU brigade i Majevičkog i Bircanskog NOP odreda i tri bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske napali 5. bataljon domobranskog 3. pešadijskog puka i četničke snage. Posle četvoročasovne borbe jedinice NOV su se zbog jakog otpora, povukle prema s. Podborogovu. uz gubitke od 35 mrtvih i ranjenih. Poginulo je 16, ranjeno 4 i zarobljeno 35 četnika i domobrana.
- 17/18. januar — U Tesliću jedinice 3. krajiške udarne i dva bataljona 1. proleterske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ ponovo napali dva domobranska bataljona, delove Tesličkog dobrovoljačkog bataljona i oko 300 nemučkih vojnika, ali su se sledećeg dana, posle desetočasovne borbe, povukli zbog dolaska jakih nemačkih snaga iz Doboja. Zarobljeno je 101 domobrana.

18. januar — U s. Karadordevu (kod Bos. Gradiške) delovi 2. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ posle dvadesetčasovne borbe savladali žandarme. ubivši 2, ranivši 7 i zarobivši 20 žandarma i zaplenivši 2 p. mitraljeza i 27 pušaka.
20. januar — Jedinice 737. i 749. puka nemačke 717. pešadijske divizije i 202. tenkovskog bataljona iz San. Mosta, nadirući preko s. Kljevaca, s. Hrustova, s. Čaplje, s. Kijeva i s. Tornine, posle žestokih borbi protiv jedinica 1. i 7. krajiške NOU brigade zauzele S. Vrhpolje (kod San. Mosta). Neprijatelj je imao oko 150 mrtvih i ranjenih, a jedinice NOVJ 35 izbačenih iz stroja.
- U rejonu s. Dedovače i s. Brajića Tavana domobranska 2. brdska brigada, nadirući iz San. Mosta u više kolona, napala jedinice 1. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ i posle šestočasovne borbe ovladala tim rejonom. Protivnapadom jedinica NOVJ u toku noći i sutradan, 21. januara, neprijatelj je odbačen u San. Most.
- Na linijama s. Gomjenica — s. Vlajići — s. Gusti i s. G. Teslić — s. Rankovići — s. Osivica (kod Teslića) 3. krajiška udarna brigada 1. proleterske udarne divizije NOVJ. posle jednodnevne žestoke borbe, odbila napad 4. bataljona domobranskog 8. puka, ojačanog nemačkim snagama iz Teslića. Ubijeno je 10 i ranjeno oko 20 neprijateljskih vojnika, dok je brigada imala 4 ranjena.
- Delovi 1. dalmatinske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ napali žandarme i nemačke vojnike u s. Vitezu (kod Travnika) Pošto su porušili prugu, uništili instalaciju i spalili ž. st., žand. st. i ustaški dom, delovi 1. dalmatinske NOU brigade su se povukli u pravcu s. Rastova.
- Kod s. Vrbaške i s. Dragelja (blizu Bos. Gradiške) jedinice 2. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ odbile napad 4. ustaškog bataljona iz Bos. Gradiške i jednog nemačkog bataljona i s. Srednje Topole i prinudile ih na povlačenje u polazne garnizone. Neprijatelj je imao 9 mrtvih i 20 ranjenih.
21. januar Kod s. Kamička (blizu San. Mosta) delovi 749. puka nemačke 717. divizije napali 2. bataljon 1. krajiške NOU brigade i prinudili ga da se povuče u s. Peći (kod Ključa). Neprijatelj je imao oko 15 mrtvih i ranjenih, a bataljon NOVJ 5 mrtvih i 1 ranjenog
- Kod s. Pribinića i s. Cečave (blizu Teslića) jedinice 8. krajiške udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ, posle jednodnevnih borbi, odbile napad dolova domobranskog 8. pešadijskog puka i nemačkih dolova iz Teslića. Poginula su 2 i ranjena su 3 neprijateljska vojnika. Brigada je imala 3 ranjena.
- Zepče zauzeo 4. bataljon domobranskog 1. pešadijskog puka posle petočasovne borbe protiv jedinica 10. hercegovačke udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ.
- U G. Vakuf posle kraće borbe ušli dolovi 1. dalmatinske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ. Pošto su uništili postrojenja u pošti, povukli su se ka selima Rastovu, Ždrimcima i Pridvorcima.
- 21/22. januar — Na putu Banja Luka — Bos. Gradiška jedinice 2. i 5. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ napa'e domobrane i žandarme u s. Klačnicama i drugim uporištima, te zauzele s. Kmete i s. Klačnioe, a u ovom selu zapalile zgradu opštine i žand. stanicu.
22. januar U s. Blagaju (kod Kupresa), po naređenju Štaba 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ, od jedinica 3 krajiškog NOP odreda formirana 9. krajiška NOU brigada «Simo Šolaja», sastava četiri bataljona i jačine oko 700 boraca. (Sa formiranjem ove brigade prestao je da postoji 3. krajiški NOP odred.)
- U rejonu s. Kamengrada. s. Dedovače i s. Brajića Tavana delovi domobranske 2. brdske brigade iz San. Mosta, podržani tenkovima, napali 6. krajišku NOU brigadu i zauzeli s. Dedovaču, s. Kamengrad i s. Husimovce.
- 22/23. januar Kod ž. st. Diklići (blizu Trebinja) delovi partizanskog bataljona Sloboda porušili prugu i napali italijanski transportni voz koji je Iskliznuo iz šina, te naneli neprijatelju velike gubitke.
23. januar U rejonu s. Dabra, s. Eminovaca i s. Fajlovaca (kod San. Mosta) delovi domobranske 2. brdske brigade, potpomognuti tenkovima, napali jedinice 6. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ. Pokušaj prodora ka s. Dabru i s. Eminovcima je odbijen, ali je jedna kolona zauzela s. Fajtovce. Neprijatelj je imao oko 50 mrtvih i veći broj ranjenih. Zaplenjeno je 20 konja s namirnicama, 8 pušaka, 1 mitraljez i nekoliko p. mitraljeza.
- Stab 1. proleterske udarne divizije NOVJ naredio 1 proleterskoj NOU brigadi da vrši pritisak prema Banjoj Luci zbog početka tzv. četvrte neprijateljske ofanzive prema oslobođenoj teritoriji Banije. Korduna Like i Bos. krajine.

- Kod s. Peći (blizu Kljuca) delovi 749. puka nemačke 717. divizije iz s. Vrhpolja napali delove 1. krajiške udarne brigade 5. udarne divizije NOVJ, ali su posle žestoke borbe razbijeni. Neprijatelj je imao oko 80 mrtvih i ranjenih, a brigada 30 mrtvih i ranjenih.
- U rejonu s. Cečave i s. Pribinica (kod Teslića) jedinice 8, krajiške udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ posle sedmočasovne borbe odbile napad nemačkih delova, ustaša i domobrana iz Teslića nanevši im gubitke od preko 100 mrtvih. Brigada je imala 3 mrtva i 24 ranjena. Zaplenjeno je: 35 tovarnih konja sa ratnom opremom, 1 minobacač sa 38 mina, 1 p. mitraljez, 1 automat i 10 pušaka.
- 23/24. januar — Kod s. Umaca, s. Đedovače i s. Brajića Tavana delovi ti. krajiške NOU brigade napali 12. četu domobranskog 10. pešadijskog puka i odbacili je u San. Most.
- 24. januar — Kod s. Peći (blizu Ključa) delovi 749. puka nemačke 717. divizije iz s. Vrhpolja, ojačani tenkovima, napali delove 1. i 7. krajiške udarne brigade 5. udarne divizije NOVJ i prinudili ih da se povuku u pravcu s. Krasulja. Gubici jedinica NOVJ: 3 mrtva i 15 ranjenih, a neprijateljski oko 50 mrtvih i ranjenih.
- Kod s. Boškovića jedinice 1. proleterske NOU brigade razbile četničke snage, zauzele s. Slatinu Ilidže i napale domobranske i četničke snage u «. Klaonicama <kod Banje Luke), ali se, posle petočasovne borbe, morale povući kada su iz Banje Luke došli neprijateljski delovi ojačani tenkovima.
- Kod s. Trijebova (blizu Mrkonjić-Grada) delovi 4 krajiške NOU brigade razbili četnike s Manjače.
- 25. januar — Kod s. Dedovače, s. Brajića Tavana, s. Umaca i s. Eminovaca jedinice 6. krajiške NOU brigade i 3. bataljon I. krajiške NOU brigade odbili napad delova domobranske 2. brdske brigade i 737. puka nemačke 717. divizije iz San. Mosta. Neprijatelj je imao 70 mrtvih i više ranjenih, a jedinice NOVJ 12 mrtvih i 18 ranjenih. Zaplenjeno: cela neprijateljska komora, minobacač, 10 mitraljeza, 40 p. mitraljeza, 15 metaka, četiri brdska i protivtenkovski top. 40 pušaka, 00 konja i radlo-stanica
- U s. Capardima (kod Zvornika) i okolnim uporištima jedinice 0. istočnobosanske NOU brigade i Birčanskog, Majevičkog i 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske napali 5. bataljon domobranskog 3. pešadijskog puka, četničke snage i žandarmerije. Posle sedmočasovne borbe jedinice NOVJ su bile prinuđene na povlačenje. Neprijatelj je imao 11 mrtvih, 14 ranjenih i 62 zarobljena vojnika, a jedinice NOVJ 8 mrtvih i 19 ranjenih među kojima je bio i komandant bataljona Majevičkog NOP odreda Dujo Rikić, narodni heroj, koji je od zadobijenih rana umro u s. Sekovićima (kod Vlasenice) 1. februara 1943.
- 27. januar — U rejonu s. Skucanog Vakufa, s. Majkić-Tapre i s. Beriakovca (na putu San. Most — Bos. Krupa) jedinice 737. puk i nemačke 717. divizije i 202. oklopni bataljon iz San. Mosta napali delove 4. udarne divizije 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ. Posle dvodnevni žestokih borbi neprijateljska kolona je zadržana i opkoljena između s. Majkić-Japre i s. Benakovca.
- Kod s. Pudln-tlana (blizu Ključa) delovi 5. udarne divizije 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ odbili napad jedinica 749. puka nemačke 717. divizije i prinudili ih na povlačenje u pravcu s. Ramića. Neprijatelj je imao oko 80 mrtvih i ranjenih a jedinice NOVJ 5 mrtvih i 15 ranjenih.
- 27/28. januar — U s. Klašnicama, s. Slatini Ilidžama i s. Strbama (kod Banje Luke) delovi 1. proleterske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ napali domobrane i četnike t zauzeli s. Strbe i s. Slatinu Ilidže, dok je neprijatelj odbio napad na s. Klašnice.
- Kod s. Pribinica 3. bataljon 3. krajiške NOU brigade odbio napad nemačkih delova i prinudio ih da se vrate u Teslić. Neprijatelj je imao 23 mrtva i oko 50 ranjenih. Zaplenjeno je 5 mitraljeza, 15 pušaka, 18 sanduka municije i dosta druge ratne opreme.
- 28. januar — U rejonu s. Markočevića i s. Buletića (kod Teslića) 4. bataljon 3. krajiške NOU brigade posle petočasovne borbe odbio napad nemačkih i ustaških delova iz s. Teslića Gustog i s. Vlajića. Neprijatelj je imao 15 mrtvih i ranjenih, a bataljon 2 ranjena.
- Kod s. Gračanico, s. Zarkovine i s. Osivice 3. bataljon 3. krajiške NOU brigade napao iz zasede i razbio dve nemačke i ustaške kolone iz Teslića, prinudivši ih da se povuku u polazni garnizon. Neprijatelj je imao preko 75 mrtvih i ranjenih.
- Delovi 2. dalmatinske udarne brigade 2. proleterske udarne divizije NOVJ posle kraće borbe potisli ustašku miliciju ka Širokom Brijegu (sada: Lištica) i Posušju i zauzeli s. Rakitno (kod Posušja).

1943. januar

CRNA GORA

januar 1943.

- 28/29. januar — Kod s. Pokoja (blizu Bihaća) jedinice 7. divizije 1. hrvatskog korpusa NOVJ posle višednevnih borbi protiv jedinica nemačke 7. SS divizije „Princ Eugen“ prešle na desnu obalu r. Une i posele položaje na liniji s. Gorijevac — s. Hrgar — s. Grabež (kod Bihaća).
- Na odseku s. Turbe — s. Komar jedinice 5. crnogorske udarne brigade 3. udarne divizije NOVJ porušile prugu Travnik — D. Vakuf, a sledećeg dana napale nemačke i domobranske osiguravajuće delovc na ž. stanicama Turbe i Goleš. U dvodnevnj borbi one su zarobile 80 domobrana, ranile 3 nemačka vojnika i 2 domobrana i ubile 1 nemačkog vojnika, te zaplenile 80 pušaka, 10 p. mitraljeza, 1 mitraljez i 10.000 metaka. Saobraćaj je prekinut nekoliko dana.
29. januar — Bihać zauzeli delovi nemačke 7. SS divizije Princ Eugen posle dvanaestočasovne borbe protiv slušalaca Oficirske škole VS NOV i POJ i Bihaćkog područnog bataljona.
- U rejonu s. Skucanog Vakufa, s. Majkić-Japre i s. Benakovca delovi 4. udarne divizije 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ, napali delove nemačke 717. pešadijsk" divizije. Posle žestokih sedmodnevnih borbi neprijatelj se, uz pomoć tenkova i avijacije, 4. februara probio u pravcu Bos. Krupe. Nemačke jedinice su izvršile veliki pokolj nad nenaoružanim stanovništvom Majkić-Japre i okolnih sela. Neprijatelj je imao oko 250. a jedinice NOVJ 59 mrtvih i ranjenih.
- 29/30. januar — U s. Vukovini (kod Zvornika) delovi fi. istočnobosanske NOU brigade posle četvorčasovne borbe slomili otpor delova 3. bataljona domobranskog dobrovoljačkog puka iz Tuzle.
30. januar Jedinice 3. udarne divizije NOVJ zauzele G. Vakuf i izbile na Makljen i Radušu. a 9. krajiška NOU brigada zauzela D. Vakuf. Mesta su branili ustaše, domobrani i žandarmi. Neprijatelj se povukao prema Bugojnu.
- Bos. Krupu zauzeli delovi domobranske 3. brdske brigade odbacivši delove 8. krajiške udarne brigade 4 udarne divizije NOVJ i Banijskog NOP odreda u pravcu s. Gudavca i s. V. Rujiške.
31. januar U rejonu s. Blaževića (kod Ključa) jedinice 749 puka nemačke 717. pešadijske divizije napale delove 5. udarne divizije NOVJ i posle sedmočasovne ogorčene borbe potisle ih u pravcu s. Kopljenice i Paunovca. Neprijatelj je imao oko 60 mrtvih i ranjenih, a jedinice NOVJ 4 mrtva i 17 ranjenih
- Kod s. Romića (blizu Ključa) delovi 5. udarne divizije NOVJ napali jedinice 5. udarne divizije nemačkog 202. tenkovskog bataljona. U toku borbe koja se produžila i sledeće noći, uništili su deo neprijateljske komore i zaplenili 30 pušaka. 1 p. mitraljez, 120 ručnih bombi i drugu opremu. Neprijatelj je imao 9 mrtvih (među kojima je i komandant 202. tenkovskog bataljona) i 17 zarobljenih, a jedinice NOVJ 4 mrtva i 12 ranjenih.
- Januar Na konferenciji predstavnika seoskih i opštinskih NO odbora izabran SNO odbor za Duvno.
- U Centralnoj bolnici VŠ NOV i POJ u Bos. Petrovcu izvršio samoubistvo u agoniji, kao ranjenik i oboleo od tifusa nastavnik Oficirske škole VŠ NOV i POJ 1 član Centralnog odbora USAOJ-a Petar Jovanović, narodni heroj.
- U Centralnoj bolnici VS NOV i POJ u Bos. Petrovcu umro od tifusa bivši komandli čete u 2. bataljonu Nikšićkog NOP odreda Pero Giljan, narodni heroj.

CRNA GORA

5. januar Na pl. Siljavici (kod Cctinja). u borbi protiv četnika, poginuo član OK KPJ za Cetinje Milosav Radulović, narodni heroj.
7. januar U s. Bandićima (kod Danilovgrada). u borbi protiv četnika, poginuo član ilegalnog partijskog međuopštinskog rukovodstva Radoje Jovanović, narodni heroj.
10. januar U s. Dragovoljčićima (kod Nikšića) poginuo član MK KPJ za lukovsku opštinu Muharem Asović, narodni heroj.
14. januar U Budoškoj pećini (kod Nikšića) delovi četničkog Zetskog odreda opkolili grupu od 14 terenskih partizana, te u borbi ubili 5 i zarobili 9 partizana.
16. januar U s. Budimlju (kod Berana — sada: Ivangrad) četnici uhapsili U pripadnika NOP-a i sproveli ih u Kolašin, u zatvor.

21. januar U s. Podima (kod Herceg-Novog) delovi 120. puka italijanske divizije »Mačerata- i četničkog bataljona iz Grahova opkolili i u borbi ubili 4 člana MK KPJ za ilerceg-Novu, među kojima Nikolu Đurkovića i Savu Ilića, narodne heroje.

HRVATSKA

- I. januar Po naređenju Štaba 5. operativne zone NOV i PO Hrvatske formiran 1. primorsko-goranski NOP odred.
- U Makarskom primorju mornaričke jedinice 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske zarobile neprijateljski motorni jedrenjak »Evropa«.
2. januar Posle dvodnevni borbi 13. proleterska NOU brigada »Rade Končar« i 4 udarna brigada 8. divizije NOVJ zauzele s. Krašić (kod Jastrebarskog). Poginulo je oko 200 i zarobljeno 314 vojnika iz 33. i 35. ustaškog bataljona i domobranskog 3. inženjerskog bataljona, dok su jedinice NOVJ imale 40 mrtvih i 61 ranjenog.
- U Slunju održana pokrajinska konferencija SKOJ-a za Hrvatsku, na kojoj je, prvi put po dolasku na oslobođenu teritoriju, govorio hrvatski pesnik Vladimir Nazor.
5. januar Između s. Blinjskog Kuta i s. Komnreva (kod Sunje) 8. brigada 7. divizije NOVJ minirala prugu i napala transportni voz (63 vagona) kojim su se prevozili delovi nemačke 369. legionarske divizije i oklopni voz koji je intervenisao iz Sunje Oba voza su uništena; zaplenjena je veća količina art. municije i druge spreme. Poginulo je 45 legionara i 2 nemačka oficira, a zarobljena su 73 legionara. Brigada je imala 3 mrtva i 15 ranjenih.
- li. januar Na Biokovu, po naređenju VS NOV i POJ. otpočelo formiranje 4. dalmatinske brigade 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske (završeno je sredinom januara).
7. januar Po naređenju Slaba 4 operativne zone NOV i PO Hrvatske formirana Komanda Blokovskog vojnog područja.
- II. januar Posle šestodnevni borbi jedinice 4 (slavonske) divizije NOVJ zauzele s. Voćin (kod Podrav. Slatine). Poginulo je 116 a zarobljeno 226 domobrana i ustaša Gubici 4. divizije: 31 mrtav i 75 ranjenih.
- Jedinice 8. divizije NOVJ zauzele četničko uporište Ličku Jesenicu (kod Plaškog).
14. januar Na ž. st. Repušnica (kod Kutine) delovi Moslavačkog NOP odreda zarobili 20 domobrana.
- 14/15. januar Jedinice 6. divizije NOVJ napale Gračac, koji je branilo oko 600 četnika i oko 300 vojnika 151. puka italijanske divizije »Sasari«, ali je posle vtščasovne borbe, zbog jake poplave, napad obustavljen. Neprijatelj je imao 41 mrtvog i 22 ranjena, a zarobljeno je 115 četnika. Jedinice 6. divizije su pretrpele gubitke od 40 mrtvih, 07 ranjenih i 57 nestalih. Tom prilikom je poginuo i komandant bataljona »Ognjen Priča« 2. udarne brigade Stanko Opsenica Staniša. narodni heroj.
17. januar U rejonu Imotskog 4. dalmatinska brigada 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske otpočela prve akcije. U borbama sa ustaško-domobranskim snagama ona je do 23. januara zauzela sela: Slivno, Poljica, Sumet, Podosoj, Runovič. Podbablje, Vukoviće, Kamenmost i Zmijavce. U tim borbama, kod s. Perića, poginuo je komandant 1. bataljona Jure Galić Veliki, narodni heroj.
- Kod s. Kamanje (na pruzi Karlovac — Metlika) delovi 4. udarne brigade 8. divizije NOVJ uoali italijanski transportni voz i uništiti lokomotivu i 22 vagona — cisterne sa benzinom.
20. januar U Kordunu, Baniji, Bosanskoj krajini i Lici otpočela neprijateljska ofanziva protiv jedinica 1. hrvatskog i 1. bosanskog korpusa NOVJ (poznata kao četvrta ofanziva).
- Između ž. slanica Hreljin i Gomirje bataljon »Marko Trbovič: 6. brigade 5. operativne zone NOV i PO Hrvatske porušio prugu Rijeka — Ogulin i izazvao četvoro-dnevni prekid saobraćaja.
21. januar Kod s. Deringaja (blizu Gračaca) otpočele dvodnevne jake borbe između delova italijanske divizije »Sasari« i 1. udarne brigade 6. divizije NOVJ.
22. januar U s. Balincu (kod Gline) jedinice NOP odreda Banije i 7. brigade 7. divizije NOVJ razbile dve čete nemačke 369. legionarske divizije. Poginulo je oko 70, a zarobljena su 32 legionara, dok su jedinice NOVJ imale 6 mrtvih i 15 ranjenih.

- U rejonu s. Ljubova (kod Titove Korenice) otpočele jake borbe između 2. udarne brigade 6. divizije NOVJ i delova italijanske divizije »Re«. Borbe su trajale do 2. februara, kada su snage divizije »Re« prodrle u Korenicu (sada: Titova Korenica), a 2. brigada se povukla u s. Krbavicu.
  - Pločanski klanac (kod Udbine) zauzeli delovi italijanske divizije Re posle dvodnevni borbi protiv jedinica 9. udarne brigade 6. divizije NOVJ.
  - Kod s. Joševice (blizu Gline), u borbi protiv jedinica nemačke 7. SS divizije Princ Eugen«, poginula Milanka Kljajić komandir voda u 7. brigadi 7. divizije NOVJ, narodni heroj.
- 22/23. januar
- Na poziv VŠ NOV i POJ da sve jedinice NOVJ pojačaju dejstva na komunikacijama, 4 (slavonska) divizija i 1. NOP odred 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske napali delove 741. puka nemačke 114. lovačke divizije i nemačkog Vazduhoplovnog građevinskog bataljona i domobranski 8 železničko stražarski bataljon u s. Rajiću. s. Okučanima i s. Dragaliću (na pruzi Nova Gradiška — Novska). Posle viščasovne borbe jedinice NOVJ su se povukle zbog jakih pojačanja pristiglih iz Zagreba, Pakraca i Lipika. One su zapalile ž. st. i sve magacine u Dragaliću, uništile lokomotivu sa 20 vagona i porušile prugu Novska — Nova Gradiška na šest mesta, zbog čega je saobraćaj bio obustavljen 48 časova. Zarobljeno je 118, poginula su 23 i ranjena su 32 nemačka vojnika, ustaše i domobrana. Jedinice NOVJ su imale 48 mrtvih i 69 ranjenih.
23. januar
- U s. Podgori (kod Makarske) formiran 1. mornarički NOP odred 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske.
24. januar
- Održan sastanak Oblasnog komiteta KPH za Slavoniju na kome je konstatovano da na području Slavonije postoji 650 NO odbora, od kojih 225 ilegalnih u pozadini neprijatelja.
  - Jedinice Ličkog NOP odreda porušile prugu Gospić Gračac (između s. Metka i s. Ribnika) i uništile italijanski voz (4 vagona).
  - Posle borbi sa 1. udarnom brigadom 6. divizije NOVJ snagd italijanske divije »Sasari« zauzele s. Bruvno (kod Gračaca).
- 25/26. januar
- Jedinice 4. udarne brigade 8. divizije NOVJ i 13. proleterske NOU brigade Rade Končar« zauzele u Zumberku sela: Vukšin Šipak. Guče, G, Kupčinu i Draganice. Zarobljeno je 70 domobrana i 2 oficira 9. regrutnog bataljona, dok gubici u mrtvima i ranjenima nisu utvrđeni. Jedinice NOVJ su imale 10 mrtvih i 27 ranjenih
26. januar
- U rejonu s. Lovinca (kod Gračaca) 3. bataljon n. udarne brigade 6. divizije NOVJ napao iz zasede italijansku auto-kolonu i uništio 7 kamiona kojima su se prevozi'i italijanska vojska i četnici.
  - Jedinice 1. udarne brigade 6. divizije NOVJ odbile napad delova italijanske diviziji »Sasari« iz s. Bruvna (kod Gračaca) ka s. Mazinu.
  - Drežnik-Grad (kod Plitvičkih jezera) zauzele snage nemačke 7. SS divizije Princ Eugen« posle borbi protiv 8. divizije NOVJ.
  - Na pruzi Nova Gradiška — Novska jedinice 4. (slavonske) divizije NOVJ napal. ustaško-domobranske posade u s. Okučanima, s. G. Bogičevcirna, s. Smrtiču i s. Medarima i porušile prugu između s. Rajića i s. Paklenice. Poginula su 3, ranjena su 2 i zarobljen 1 neprijateljski vojnik, dok su jedinice 4 (slavonske) divizije NOVJ imale 2 mrtva i 8 ranjenih.
27. januar
- Jedinice 1. udarne brigade 6. divizije NOVJ odbile napad delova italijanske divizije »Sasari« iz Bruvna (kod Gračaca) ka s. Klapavici.
  - Na Biljegu (put Vrginmost — Vojnić) jedinice 1. bataljona 1. kordunaškog NOP odreda uništile dva nemačka kamiona.
28. januar
- U s. Bresariću (kod Jastrebarskog) nemački SS bataljon »Princ Eugen« iz s. Draganica i Ozlja izvršio napad na 1. bataljon 13. proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Ovaj se bataljon povukao ka s. Brlečiću, gde je sa ostalim jedinicama te brigade sačekao i napao neprijatelja, kome je pritekla u pomoć četa ustaša iz s. Izimja. i odbacio ga u pravcu s. G. Kupčine. Zarobljena su 2, a ubijeno je 8 nemačkih vojnika. Brigada je imala 4 mrtva.
  - U oslobođenom Livnu, u jeku neprijateljske ofanzive otpočela dvodnevna skupština predstavnika NOP-a i NO odbora iz Dalmacije, na kojoj je izabran Pokrajinski NO odbor za Dalmaciju.

1943. januar

- U zamku Kaštelu (kod s. Loviča Prekriškog u Zumberku) održana konferencija predstavnika Štaba Dolenjske operativne zone NOV i PO Slovenije i Štaba 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske, na kojoj je doneta odluka o vođenju zajedničkih akcija protiv italijanskih snaga koje su pripremale napad na Zumberak. Operativni štab hrvatskih i slovenačkih brigada, koji je tada obrazovan, imao je pod svojom komandom tri slovenačke i dve hrvatske brigade.
- [italijanska avijacija bombardovala i mitraljirala u Lici mesta: Saborski, Turjanski. Korenicu (sada: Titova Korenica), Vrelo, Kuzmanovaču Bunič. Debelo Brdo. Udbinu. Mogorić, Vršinu, Bajiće, Dobro Selo i D. Lapac.
- 28/29. januar — Posle višednevnih borbi protiv delova nemačke 7. SS divizije Princ Eugen«. 7. divizija NOVJ prebacila se kod s. Pokoja (blizu Bihaća) preko r. Une u Bosansku krajinu, gde je stavljena pod neposrednu komandu VS NOV i POJ.
- 29. januar — Delovi italijanske divizije »Sasari odbacili jedinice I. udarne brigade 6. divizije NOVJ i zauzeli s. Mazin (kod Gnčaca).
- 30. januar — Iz Metlike. Ozlja. Karlovca i Jastrebarskog otpočeo koncentričan napad jakih italijanskih snaga (iz sastava divizija »Lombardija«Kačatori dple Alpi« i »Izonco«) i ustaškog 10. i 9 domobranskog bataljona na oslobođenu teritoriju Zumberka. Tri slovenačke NOU brigade (»Matija Gubec . Tone Tomšić« i »Ivan Cankar) i dve hrvatske brigade (13. proleterska NOU brigada Rade Končar« i 4. udarna brigada 8. divizije NOVJ), u ogorčenim borbama koje su trajale do 2. februara, na položajima između s. Vivodine i s. Krašića, nanele su neprijatelju velike gubitke i prinudile ga na povlačenje u polazne rejone. Prema italijanskim izveštajima, samo dve njihove kolone izgubile su oko 500 ljudi. Jedinice NOVJ su imale 21 mrtvog i 95 ranjenih.
- Na Lipač vrhu (kod Udbine) jedinice 9. udarne brigade 6. divizije NOVJ odbile tri uzastopna juriša italijanskih vojnika.
- Održana sreska konferencija predstavnika NO odbora i izabran SNO odbor za Solin.
- Delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« povukli se iz Vojnića, a jedinice Kordunaškog NOP odreda podelile izgadnelom stanovništvu oko 3 vagona ječma i raži koje je neprijatelj ostavio.
- Januar — U s. Močilima i s. G. i D. Primišlju (kod Slunja) izvršeni izbori za opštinske NO odbore, a po selima i za seoske NO odbore

MAKEDONIJA

- Januar p. U zatvoru bugarske oblasne policije u Skoplju. posle petnaestodnevnog zverskog mučenja, ubijen (bačen kroz prozor) član biroa PK KPJ za Makedoniju i GS NOP odreda Makedonije Mirče Acev, narodni heroj.
- U zatvoru bugarske Oblasne policije u Skoplju posle višednevnog mučenja, ubijen je (podlegao mučenju) član GŠ NOP odreda Makedonije Strašo Pindžur, narodni heroj.
- U Velesu (sada: Titov Veles) posle razbijanja Veleškog NOP odreda Dimitar Vlahov«, bugarska policija, zahvaljujući provali, uhapsila veći broj članova OK i MK KPJ za Veles. Time je ovoj partijskoj organizaciji zadan ozbiljan udarac.
- 0. januar Prikupljena grupsr od oko 15 boraca 1. i 3. čete Veleškog NOP odreda »Dimitar Vlahov«, koji je u prethodnim borbama protiv bugarske vojske, policije i kontračetnika pretrpeo osetne gubitke, pokušala da pređe Vardar kod s. Zelenikova. kako bi se prebacila na skopsko-kumanovski teren i povezala s južnomoravskim jedinicama, ali bila otkrivena i, u višednevnim borbama protiv nadmoćnih neprijateljskih snaga kod s. Zelenikova, Kadine reke, s. Dobrino i s. Rlevcl (kod Titovog Velesa), razbijena. Od grupe je preživelo samo 8 boraca, koji su prešli u ilegalnost
- 10. januar U rejonu s. Bašinog Sela (kod Titovog Velesa), u borbi protiv bugarske vojske i policije, poginulo 5 boraca 1. čete NOP odreda »Dimitar Vlahov- koji su se vraćali u sastav ovog odreda ne uspevši da se održe na kumanovskom terenu, na kome su bili upućeni u decembru 1942.
- Januar d. p. U Prilepu i Bitolju Vojni preki sud bugarske 5. armije osudio 22 pripadnika NOP-a na po 15 godina strogog zatvora, četvoricu na doživotnu robiju i jednog na smrt.
- 23. januar OK KPJ za Bitolj postavio partizanskoj četi »Jane Sandanski«- zadatak da se poveže sa grčkim partizanima radi saradnje i zajedničkih dejstava.

Januar U Tetovu OK KPJ za teritoriju Makedonije pod italijanskom okupacijom (srezovi: Tetovo, Gostivar, Kičevo i Debar) izdao prvi broj svog lista »Naroden glas«.

SLOVENIJA

1. januar — Kod Trebnja 3. slovenačka NOU brigada »Ivan Cankar« minirala prugu Novo Mesto — Ljubljana i uništila dve lokomotive i šest vagona — cisterni s naftom, zbog čega je saobraćaj bio prekinut 3 dana.
- J/2. januar — Jedinice 1. slovenačke NOU brigade »Tone Tomšič« i 2. slovenačke NOU brigade »Matija Gubec« porušile na vjše mesta prugu Trebnje — Sevnica, zbog čega je saobraćaj bio prekinut 27 dana.
4. januar — Kod s. Ravne (blizu Smartna u Tuhinju) dva motorizovana voda nemačke 2. žandarmerijske rezervne čete »Alpenland« napali patrolu Kamniškog partizanskog bataljona 4 (štajerske) operativne zone NOV i PO Slovenije koja se vraćala iz Gorenjske. Posle dva i po časa borbe patrola se povukla uz gubitke od 2 mrtva i 3 ranjena, nanevši neprijatelju znatne gubitke.
- 4/5. januar — Slovenačke NOU brigade »Tone Tomšič«, »Matija Gubec« i »Ivan Cankar« napale belogardističku posadu u s. Dolenjoj Vasi, s. Temenici i s. Primskovu (kod Trebnja) i energičnim udarom zauzele s. Dolenju Vas i s. Temenicu, iz kojih se deo posade probio u italijanski garnizon s. Sela. Belogardistička posada blokiranog Primskova. pretrpevši osetne gubitke, 6. januara se povukla u s. Sela.
7. januar — U blizini crkve Sv. Ožbolt (kod Škofje Loke) nemačke policijske snage napale deo Poljanskog bataljona Gorenjskog NOP odreda, koji se, posle kraće borbe u kojoj je pretrpeo gubitke od 2 mrtva i 1 zarobljenog, povukao u pravcu Kopačevog vrha.
8. januar — U logoru kod Osankarce na Pohorju (blizu Slovenske Bistrice) četiri policijske čete, četa žandarmerije, tri čete nemačkih vojnika i bataljon Vermaštafta opkolili Pohorski bataljon 4 (štajerske) operativne zone NOV i PO Slovenije. U tročasovnoj borbi izginulo je svih 68 boraca, među kojima i Jože Menih, Katarina Mede. Alfonz Sarh i Franc Vresk, narodni heroji, dok je neprijatelj pretrpeo gubitke od 19 mrtvih i 20 ranjenih.
12. jai.inr — GS NOV i PO za Sloveniju izdao direktive štabovima 2 (notranjske) i 1. dolenjske operativne zone NOV i PO Slovenije da aktiviraju jedinice i usmere dejstva opštim pravcem s. Sv. Vid — s. Lužarje — s. Sv. Gregor — s. Kopolje — Zužemberk. odnosno gornja Krka — Suha krajina, radi uspostavljanja međusobne operativne veze i stvaranja šire slobodne teritorije kao polazne baze za dalje napade na okupatorske i belogardističke snage i njihova uporišta.
- IV14 januar — Italijanski garnizon u s. St. Vidu i belogardističku posadu u s. Sv. Roku (kod Stične) napale slovenačke NOU brigado »Tone Tomšič«, »Matija Gubec« i »Ivan Cankar«. Posle petočasovne borbe zauzeto je uporište Sv. Rok. iz koga su belogardisti pobjegli: u St. Vid, gde su jedinice NOVJ zapalile fabriku kože, ali su, zbog jakog fortifikacijskog uređenja zgrade suda u kojoj se nalazila italijanska posada, odustale od daljih napada. Neprijatelju su naneti gubici od 4 mrtva. 3 ranjena i 3 zarobljena.
16. januar U s. G. Brezovu (kod Grosuplja) belogardističke snage iz s. Police napale 1. slovenačka NOU brigadu »Tone Tomšič«. Brigada je u jednočasovnoj borbi razbila belogardističku formaciju, koja se povukla u polazni garnizon, pretrpevši gubitke od 17 mrtvih.
18. januar Slovenačke NOU brigade »Tone Tomšič«, »Matija Gubec« i »Ivan Cankar« krenule iz s. Police (kod Grosuplja) u Hrvatsku da, u duhu naređenja Vrhovnog komandanta NOV i POJ i naređenja GS NOV i PO za Sloveniju, sa hrvatskim jedinicama preduzmu zajednička dejstva protiv neprijateljskih snaga u Zumberku.
19. januar U s. Kališama (kod Kamnika) nemačka 3. žandarmerijska rezervna motorizovana četa »Alpenland« napala Kamniški bataljon 4 (štajerske) operativne zone NOV i PO Slovenije. Posle petočasovne borbe bataljon se povukao u pravcu Tihihinske doline, pretrpevši gubitke od 22 mrtva i 18 zarobljenih (pretežno nenaoružani novomobilisani borci).
20. januar GS NOV i PO za Sloveniju naredio Stabu Gorenjskog NOP odreda da prihvati ljudstvo odbeglo od nemačke mobilizacije i uključi ga u partizanske jedinice i da pojača ofanzivna dejstva, protiv okupatora, posebno protiv belogardista, koji su se počeli organizovati u Gorenjskoj.

21. januar — U blizini s. Šmarja (kod Ajdovščine) kombinovana italijanska jedinica, jačine oko 200 ljudi, napala 1. bataljon Soškog NOP odreda, ali je posle kraće borbe odbijena u poiazni garnizon uz gubitke od 1 mrtvog.
- U s. M. Lašni (kod Kamnika) 2. i 3. bataljon nemačkog 19. SS policijskog puka i 2. žanclarme.rijska rezervna motorizovana četa »Alpenland« iznenada napali Kamniški bataljon 4 (štajerske) operativne zone NOV i PO Slovenije, koji se posle kraće borbe probio u pravcu pl. Razbora uz gubitke od 4 mrtva i 2 zarobljena.
- U s. Biču (kod Stične) dve čete 52. pešadijskog puka italijanske divizije »Kačatori delo Alpi . četa 104. bataljona crnih košulja i delovi Bele garde iz s. St. Vida. podržani artiljerijom, napali delove 1. slovenačke NOU brigade »Tone Tomšič«, Posle 14-časovne borbe po snegu i zimi. pretrpevši gubitke od 10 mrtvih i 14 ranjenih. neprijatelj se morao povući u s. tristavicu.
25. januar — Stali 4 (štajerske) operativne zone NOV i PO Slovenije, na osnovu naređenja GS NOV i PO za Sloveniju, formirao Kamniško-savinjski NOP odred od Kamniškog, Zasavskog i Savinjskog partizanskog bataljona¹.
26. januar — U s. Zakrižu (kod Cerkna) 2. bataljon Soškog NOP odreda napao i savladao italijansku posadu. Poginulo je 6 i zarobljeno 17 italijanskih vojnika i karabinijera. Svi zarobljenici su pušteni, pošto im je objašnjeno zašto se partizani bore.
28. januar — CK KPS dao Pokrajinskom komitetu KPS za Slovenačko primorje sledeću direktivu: da aktivira slovenačko stanovništvo i stvara osnovne organizacije KPS i OF; pruži pomoć u formiranju organizacija KP Italije na području sa italijanskim stanovništvom: omogući štampanje partijske literature na italijanskom jeziku; mobiliše italijansko ljudstvo i formira italijanske partizanske jedinice s posebnim partizanskim rukovodstvom a pod neposrednom komandom jedinica NOVJ uz istovremeno odlučno traženje da se slovenačka teritorija priključi ujedinjenoj Sloveniji.
- U s. Sv. Vidu (kod Cerknice) 4. slovenačka NOU brigada »Ljubo Sercer« napala italijansku posadu, ali je, zbog jakog fortifikacijskog uređenja, snažne artiljerijske vatre i pristiglog pojačanja iz okolnih garnizona, ujutro odustala od daljih napada.
29. januar — U rejonu s. Otave — s. Sv. Vid — s. Zavrh — s. Sv. Trojica (kod Cerknice) delovi 51. puka italijanske divizije »Kačatori dele Alpi«, 21. i 22. grupacija granične straže i 31. bataljona crnih košulja, sa betogardističkim snagama, otpočeli iz Logateca, Cerknice, s. Begunja, s. Grahova i s. Velikih Bloka koncentričan napad protiv jedinica 4. slovenačke NOU brigade »Ljubo Sercer«. Brigada je do 3. februara uspešno zadržavala neprijateljske kolone, a zatim se, zbog opasnosti okruženja, povukla na pl. Mokrec.
31. januar — Kod s. Bočkova (blizu Cerknice) 1. bataljon 4. slovenačke NOU brigade »Ljubo Sercer« napao kolonu 1 bataljona 22. grupacije italijanske granične straže koja je iz s. Velikih Bloka nadirala ka s. Sv. Trojici, te je posle jednodnevne borbe odbacio u polazni garnizon.

SRBIJA

1. januar GS NOV i PO za Srbiju naredio svim štabovima NOP odreda da energičnije napadaju okupatora i kvislinge i povedu narod u boj do konačne pobeđe.
3. januar Kod s. Crnojleva (na putu Uroševac — Prizren) šiptarski NOP odred »Zejnol Ajdini« napao italijansku auto-kolonu. Poginulo je oko 20 italijanskih vojnika; oštećeni su putnički automobil i nekoliko kamiona. Odred je imao 1 poginulog.
- Kod s. Lužana delovi Jastrebačkog NOP odreda razrušili prugu Niš — Stalač. Po naređenju nemačkog komandujućeg generala i zapovednika Srbije, za odmazdu je 5. januara u blizini sela streljano 6 lica.
4. januar U Beogradu nemački vojnici streljali 10 talaca za odmazdu što su delovi 1. šumadijskog NOP odreda 24/25. XII 1942. srušili ?.. st.. spalili opštinsku arhivu i ubili predsednika opštine u s. Kovačevcu (kod Mladenovca).
5. januar U s. Neštinu (kod Iloka) delovi 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske napali ustašku posadu, ubili 4 ustaše i zaplenili 10 pušaka s municijom.

¹ Tafnn datum formiranja rdje utvrđen, jer bataljoni nisi. prikupljeni, već su I dalje operlsali na odvojenim područjima.

U s. Vrelu (kod Prištine), po odluci Oblasnog komiteta KPJ za Kosovo i Metohiju, od dela ljudstva iz 1. šiptarskog NOP odreda »Zejncl Ajdini« formiran NOP odred »Emin Duraku« i upućen u rejon Đakovice.

OK KPJ za Kragujevac formirao SK SKOJ-a za srez kolubarski.

Kod s. Grbola (blizu Uroševca) formiran Karadački (Skopskokrnogorski) NOP odred, koji se već 7/8. januara prebacio preko s. Tankosića i s. Vitine na padine Skopske Crne gore, gde je po selima otpočeo održavati otvorene konferencije i mitinge.

Između ž. st. Putinci i Golubinci delovi 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske minirali prugu Stara Pezova — Ruma i uništili lokomotivu i 17 vagona nemačkog voza. Poginulo je i ranjeno oko 160 vojnika. Saobraćaj je obustavljen 12 časova.

Na osnovu sporazuma između vlada Nemačke i Bugarske, 1. bugarski okupacioni korpus završio proširivanje okupacione zone na zapadnu Srbiju južno od linije: Lapovo — Titovo Užice — Bajina Bašta do r. Drine i time omogućio prebacivanje nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« u rejon Karlovca radi učestvovanja u tzv. IV neprijateljskoj ofanzivi protiv snaga NOVJ.

U Kruševac upala grupa boraca Rasinskog NOP odreda i ubila dva saradnika okupatora i ranila podoficira SDS.

U s. Deč (kod Stare Pazove) prodrli delovi 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske i zauzeli opštinsku i poštansku zgradu, zatim, posle tročasovne borbe protiv žandarma i delova folksdojčerskog 2. pripremnog bataljona »General Laudon« pristiglih iz susednih sela, napustili selo »Neprijatelj« je pretrpeo gubitke od 28 mrtvih i više ranjenih. Odred je imao 2 poginula i 3 ranjena.

Na pruzi Arandelovae — Mladenovac 1. šumadijski NOP odred demolirao ž. st. Kopljare i zapalio jedan vagon i opštinsku arhivu.

Nemačka avijacija bombardovala s. Mihaljevce (kod Stare Pazove) i porušila 150 kuća, a više stanovnika ubila i ranila.

Između s. Lačarka i s. Calme (kod Srem. Mitrovice) delovi 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske isekli 50 tt stubova.

Za odmazdu zbog partizanskih akcija u kruševačkom okrugu, nemački vojnici streljali 75 ljudi iz Kruševca i Beograda.

Na ž. st. Momin Kamen (kod Vladičinog Hana) Crnotravski NOP odred napao posadu i ubio 10 i zarobio 10 nemačkih i bugarskih vojnika, a potom porušio železnički most i kamenolom.

Kod s. Razbojne (na putu Kruševac — Blace) delovi Jastrebačkog NOP odreda razbili oko 350 četnika i naneli im gubitke od oko 20 mrtvih, uz sopstvene gubitke od 2 mrtva.

U selima: Ružici, Guzevlju, Jastrepču i Mrtvici (kod Vladičinog Hana) nemački i bugarski vojnici streljali 200 građana za odmazdu zbog pretrpljenih gubitaka prethodnog dana pri napadu Crnotravskog NOP odreda na ž. st. Momin Kamen.

Između s. Grgurevaca i s. V. Radinaca (kod Srem. Mitrovice) delovi 4. bataljonu 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske isekli 50 tt stubova.

U s. Ereču (kod Đakovice) NOP odred »Emiri Duraku« napao karabinijsku stanicu, ali, zbog jakog otpora neprijatelja, nije uspeo da je zauzme.

U selima: Poljni, Dubiču, Prevest i Nadrju (blizu Trstenika) jedna četa Rasinskog NOP odreda ubila 16, ranila 15, zarobila 6 četnika i vojnika SDS i zaplenila, pored ostalog, 2 p. mitraljeza.

U blizini s. Vitine (kod Gnjilana) bugarske jedinice razbile preostali deo 1. šiptarskog NOP odreda »Zejncl Ajdini« i nanele mu gubitke od 3 poginula i 3 zarobljena.

U varošici Lipljanu italijanske vlasti streljale sekretara SK KPJ za gračanički srez i člana Oblasnog komiteta KPJ za Kosovo i Metohiju Aleksandra Marovića, narodnog heroja, i još dva člana KPJ.

Na Dedinju, u Beogradu, agenti specijalne policije ubili člana PK KPJ za Srbiju Mirka Tomića, narodnog heroja. GS NOV i PO za Srbiju odlučio je krajem januara da Rasinski NOP odred nosi, pored dotadašnjeg naziva, i naziv »Mirko Tomić«.

- Us. Brezni (kod G. Milanovca) delovi 1. šumadijskog NOP odreda razoružali 8 stražara SDS koji su došli da uspostave privremenu poljsku stanicu.
- 18. januar* — Kod s. Razbojne (na putu Kruševac — Blace) jedna četa Jastrebačkog NOP odreda razbila oko 150 četnika, ubivši 10, zarobivši 7 i ranivši veći broj četnika, a zaplenivši 2 p. mitraljeza.
- 20. januar* — Us. Stublu (između Kraljeva i Trstenika) delovi SDS i četnici napali jednu četu Rasinskog NOP odreda i naneli joj gubitke od 9 mrtvih, 6 ranjenih i 6 nestalih. Ostatak čete (14 boraca) probio se na pl. Jastrebac, u sastav svojeg odreda, Među poginulima je bio i komandir čete Miodrag Cajetinac Cajka, narodni heroj.
- 21. januar* — Kod s. D. Sokoloviće (blizu Knjaževca) dtlovi Zaječarsko-timočkog NOP odreda vodili borbu protiv odreda poljske straže SDS iz Knjaževca. a zatim se povukli ka s. Manjincu.
- 28. januar* — Na ž. st. Nakučani (na pruži Lajkovac — G. Milanovac) 1 šumadijski NOP odred demolirao uređaje.
- 29. januar* U rejonu s. Binča (kod Gnjilana) Karadački (Skopskocrnogorski) NOP odred odbio iznenadan napad bugarskih jedinica i seoske milicije, pretrpevši gubitke od 1 poginulog i 2 ranjena, a potom se, podeljen u dve grupe, probio ka s. Grbolama (kod Uroševca).
- 30. januar* — Us. Grbolama (kod Uroševca) jake italijanske jedinice i seoska milicija napale članove Oblasnog komiteta KPJ za Kosovo i Metohiju i pristigli deo Karadačkog (Skopskocrnogorskog) NOP odreda, ali su se ovi uveče, posle neravne borbe, izvukli bez gubitaka i preko s. Grackog (kod Upijana) prebacili na pl. Goleš.
- 31. januar* — Kod s. Ugrinovaca i s. Krive Reke (između Lajkovca i G. Milanovca) 1. šumadijski NOP odred razrušio prugu i ubio 2 četnika.
- Januar k.* — Po direktivi CK KPJ. u Sremu obrazovan novi PK KPJ za Vojvodinu
- Januar* — U rejonu s. Karadorđeva (kod Kikinde). po odluci SK KPJ, formiran Severnobanatski NOP odred, jačine oko 60 boraca.
Osnovan Okružni odbor USAOJ-a za Srem.
— U Vrbasu formiran a u Bečeju obnovljen SK KPJ.